

فقه اسلامی

من یرد الله به خیر ا یفقهه

فی الدین .

(حدیث شریف)

"کسی که خداوند به وی اراده خیر فرماید

او را در امور دین دانشمند می سازد"

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ○

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ○ وَاحْلُلْ عُقْدَةً

مِنْ لِي سَانِي ○ يَفْقَهُوا قَوْلِي ○

(قرآن کریم)

"ای زما پروردگاره! زما سینه را پراخه کره!

او زما امر (درسالت) راته آسان کره! او زما

له ژبی خخه غوته پرانیزه! چي (خلک) زما په

خبرو (نبه) وپوهیږي."

می 2021

رمضان

شماره دو صد هشتاد و چهار

تفکر در فضیلت و مفهوم روزه رمضان المبارک

پروفیسور دکتور عبدالستار سیرت

بسم الله الرحمن الرحيم

خطاب این آیه مبارکه به مؤمنان و ختم آن به تقوی حقیقت روزه را تمثیل میکند و این میرساند که روزه بر اساس ایمان گرفته می شود و هدف آن رسیدن به مرتبه تقوی یعنی وقایه نفس از عذاب خداوند است. ز طریق اجرای او امر و اجتناب نواهی او تعالی است. متصل این آیه مبارکه آیات کریمه 184 - و - 185 سوره البقره برخی از احکام و فضائل روزه ماه مبارک رمضان را بیان میکند:

أیاما معدودات، فمن كان منكم مریضاً أو علی سفر - إلى آخر آیه 185 - ولعلکم تشکرون.

روزهای معین شمرده شده (روزه دارید ماه رمضان را) و هر که از شما مریض باشد یا درحالت سفر، به شمار آن ایام از روزهای دیگر (غیر رمضان) روزه بگیرد، و بر کسانیکه توان روزه ندارند ادای فدیة لازم است، یعنی طعام روزانه یک مسکین در مقابل هر روز روزه، و کسیکه از روی نیکی و خیر در مقدار فدیة بیفزاید به وی بهتر است، و اینکه روزه بگیرد بخیر شما است اگر شما بدانید.

ماه رمضان ماهی که در آن قرآن فرو فرستاده شده، رهنمای مردمان و دلائل روشن از رهنمائی و امتیاز حق و باطل، پس هر که از شما دریابد ماه رمضان را

صوم یا صیام یا روزه ماه مبارک رمضان بمعنی امساک یا خود داری و باز داشتن نفس انسانی از مقتضیات طبیعی خوردن و نوشیدن و مقاربت جنسی در خلال ظرف زمانی یکروز کامل (از مطلع صبح تا غروب آفتاب) در طول یکماه رمضان (ماه نهم سال هجری قمری) است، و کلمه رمضان و رمض ورمضاء مفهوم شدت گرمی یا گرمی سوزان را افاده میکند که حالت گرسنگی و تشنگی ناشی از روزه به آن ارتباط میابد.

فرمان الهی که روزه ماه مبارک رمضان را بحیث یکی از ارکان اسلام بر ذمه مسلمین فرض گردانیده آیه کریمه 183 سوره البقره است:

یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون.

ای مؤمنان! روزه بر شما فرض گردید چنانکه فرض شده بود بر آنانکه قبل از شما بودند، تا باشد که پرهیز گار (با تقوی) شوید.

تفکر در فضیلت و مفهوم روزه

بیان می کند تا باشد که ایشان پرهیزگار شوند. (1) } 1 - رجمه معانی چهار آیه مبارکه سوره بقره از ترجمه عبدالستار سیرت} .

تفکر در متن و آفاق این آیات مبارکه به ارتباط روزه ماه مبارک رمضان مطالب بزرگی را افاده می کند و برخی ازین مطالب عبارت اند از:

1 - روزه بحیث یک فریضه دینی در ادیان قبل از اسلام به اشکال و اوقات مختلفی وجود داشته و در شریعت اسلامی بحیث رکنی از ارکان اسلام در طول یکماه قمری (رمضان) فرض شده است.

2 - مظهر خارجی و شکلی روزه (خود داری از مفطرات سه گانه خورد و نوش و آمیزش جنسی) هدف اساسی تشریح روزه نیست بل روزه شاهد ایمان و عامل رسیدن به تقوی است.

3 - احکام روزه، عملی و قابل اجرا است و مؤمن مکلف و دارای صحت و در حالت اقامت بخوبی میتواند روزه بگیرد.

4 - بیان مظاهر تسهیل و آسانی در روزه از طریق اجازه افطار برای مریض، مسافر، زنان حامله و حالت شیردادن و مریضی ماهانه و عذر ولادت و اعمال شاقه، و فدیة پیران و ناتوانان و مریضان دائمی و آنهم با تقدیم طعام و اعاشه یک مسکین به عوض روزه یکروز، به وسیله این فدیة روزه داریکه به عوض محرومیت از خورد و نوش یکروز اجازه افطار میابد مکلف شده است به غرض جبران آن به محروم دگری خورد و نوش تهیه نماید و صله ترحم میان وی و بینوایان برقرار گردد.

5 - ماه رمضان که روزه در آن فرض شده است ماه نزول بزرگترین نعمت خداوند یعنی قرآن کریم و کلام بر حق خداوند است، روزه این ماه در حقیقت بارزترین مظهر شکران آن نعمت بزرگ را تمثیل می کند.

باید که آنرا روزه بگیرد و هر کس که مریض باشد یا در سفر، بشمار آن ایام از روزهای دیگر روزه بگیرد، خداوند به شما اراده آسانی دارد نه دشواری، و برای اینکه شمار ایام روزه را تکمیل کنید، و برای اینکه خداوند را به عظمت یاد نمائید به آنکه شما را هدایت فرمود، و باشد که شما شکر گزار گردید ختم ترجمه معنای دو آیت کریمه 184 و 185 سوره البقره).

آیه مبارکه 187 سوره البقره باهم احکام دگری از روزه رمضان را بیان می کند:

أحل لكم ليلة الصيام الرفث إلى نسائكم، هن لباس لكم و أنتم لباس لهن..... إلى آخر الآیه.

ترجمه معنای آیه مبارکه: حلال شد برای شما در شب روزه مباشرت با زنان تان، آنها لباس عفت و کمال شما و شما جامه ستر و عفت آنها هستید (تعبیر لطیف قرآنی در باره زن و مرد بحیث لباس همدگر دلیل شدت پیوستمیان آنها است و اینکه هر یک موجب زینت و کمال و ستر و عفت یکدیگر می باشد) خداوند دانا دانست که شما (در مباشرت با زنان در شب رمضان) با خیانت و نافرمانی خویشتن را در گناه می افکنید پس خداوند شما را به لطف پذیرفت و از گناه شما در گذشت و اکنون روا است که در شب رمضان با زنان مباشرت کنید (قبل برآن آمیزش با زنان بعد از افطار و خواب در شب روزه روا نبود) و بخواهید آنچه را که خداوند بشما مقدر فرموده است، و بخورید و بنوشید تا آنگاه که رشته سفیدی صبح از تار سیاهی شب در سپیده دم پدیدار گردد، سپس روزه را به اتمام رسانید تا اول شب، و با زنان هنگام اعتکاف در مساجد مباشرت نکنید، این حدود خداوند است و به آن از در مخالفت و تجاوز نزدیک نشوید، خداوند آیات خود را برای مردم اینگونه

تفکر در فضیلت و مفهوم روزه

- يدع شهوته و أكله و شربه من أجلى ، و الصوم جنه ،
و للصائم فرحتان ، فرحه حين يفطر ، و فرحه حين يلقي
ربه .

روایه دیگر : الصيام جنه ، فلا يرفث ولا يجهل و إن
امرؤ قاتله أو شاتمه ، فليقل: إني صائم ، مرتين .

بروایت ابو هريره - رضی الله عنه - رسول الله - صلی
الله علیه وسلم - گفتند : خداوند - عزوجل -
میفرماید : روزه برای من است و من به آن پاداش
میدهم ، (بنده من) شهوت و خورد و نوش خود را
بخاطر من ترک میدهد ، و روزه سپر وقایه (از آتش
دوزخ) است ، روزه دارد و فرحت و خوشی در انتظار
دارد ، یک خوشی هنگام افطار او و فرحت دیگر
آنگاه که به بارگاه پروردگارش شرف حضور میابد .

روایت دیگر : روزه وقایه (از آتش دوزخ) است پس
روزه دار نباید به فحش گوئی و ناسزا بپردازد و یا
مانند مردم بیدانش مرتکب جدال نا حق و حماقت
گردد ، و (حتی) اگر کسی باوی (روزه دارد) بنای
جنگ و قتال داشته باشد و یا بوی دشنام دهد ، درین
حالت بگوید : من روزه دارم ، من روزه دارم .

این حدیث مبارک قدسی که به عبارات مختلف در
تمام کتب صحاح ذکر شده است یک امتیاز خاص
روزه ماه مبارک رمضان را نسبت به سائر عبادات
مختلف میرساند و آن اینکه خداوند - عزوجل - روزه
را بخود تخصیص داده و میفرماید که : روزه برای من
است ، در حالیکه همه عبادات خاص برای خدا است
پس تخصیص روزه چه توجیه دارد ؟

وجه این تخصیص در آنست که در اجرای هر عبادت
دیگر امکان اعتبار ریا و خود نمائی وجود دارد و
ممکن است که عبادت از مجرای خالص (ایاک نعبد

6 - وقت امساک و افطار از مطلع بامداد تا غروب
آفتاب تعیین شده و روزه فقط در روز های رمضان
مطابق احکام شرعی گرفته می شود اما شبهای رمضان
با داشتن فضائل ، برای حیات عادی روزه داران میسر
بوده و قرآن کرم آزادی آمیزش میان زنان و شوهران را در
شب های رمضان با تعبیر زیبا و لطیفی افاده می کند و
میفرماید که همسران لباس زینت و عفت یکدیگر اند .

7 - در اواخر رمضان شبی بنام (شب قدر) وجود دارد و
عبادت آن به تعبیر قرآن کریم بهتر از عبادت هزار ماه
خوانده شده است (سوره القدر) شب قدر یعنی شب
دارای قدر و منزلت بزرگ و یا شب تقدیر امور و
مقدرات بندگان از طرف پروردگارشان .

8 - ماه رمضان ماه تفکر و خلوت رسول اکرم - صلی الله
علیه وسلم - در غار حراء و آغاز نبوت و بعثت شان درین
ماه مبارک بوده است .

این افکار و مطالب مربوط بروزه برخی از هدیایات
روشن قرآن کریم است ، اما در دبستان حدیث مبارک
نبوی - صلی الله علیه وسلم - ارشادات متعدد و تفصیل
احکام و فضائل روزه ماه مبارک رمضان وارد شده و فقه
اسلامی نیز در تمام مذاهب فقهی احکام روزه را ضمن
ابواب و کتاب های جداگانه بیان و شرح نموده است . از
مجموعه احادیث مبارک قولی و فعلی رسول الله - صلی
الله علیه و سلم - من بخش های از یک حدیث مبارک
قدسی را درین باب از صحیح البخاری انتخاب می
نمایم (حدیث قدسی آنست که رسول الله صلی الله علیه
وسلم آنرا از قول و از جانب پروردگار شان ذکر می
کنند):

عن أبي هريره - رضی الله عنه - عن النبي - صلی الله علیه
وسلم - قال : يقول الله - عزوجل - الصوم لي و أنا أجزی به

تفکر در فضیلت و مفهوم روزه

و ایاک نستعین - خاص ترا می پرستم و خاص از تو یاری میجوییم (احیانا منحرف شود اما روزه یگانه عبادتی است که سر آن فقط میان بنده و پروردگار او است و اعمال نمایش و ریا در آن راه ندارد.

منع اعمال ناشایسته و فحش و ناسزا گفتن برای روزه دار این مفهوم را ندارد که اعمال مذکور در غیر روزه جواز دارد اما تخصیص روزه به اجتناب ازین اعمال میرساند که روزه سطح اخلاق روزه دار را مخصوصا بمدارج عالی ارتقا میدهد و فضائلی که هر مسلمان در هر وقت باید به آن متصف باشد در روزه آن فضائل مخصوصا مؤکد گردیده است.

تفکر در اینکه خداوند حکیم بندگان مؤمن خود را بخاطر روزه از امور طبیعی و مشروع خورد و نوش و آمیزش جنسی در خلال روزهای یکماه در طول یکسال منع میفرماید در حالیکه این امور به صورت طبیعی و در چوکات شرعی همیشه مشروع و بل مسنون و حتی در حالات ضرورت شدید واجب پنداشته می شود، تفکر در اسرار این تشریح بزرگ اسلامی بخوبی میرساند که روزه ماه مبارک رمضان در حقیقت یک وقفه سالانه حساب میان خدا و بنده و میان بنده و نفس او است، خداوند نعمت های مشروع و حلال خود را در حالت روزه منع میفرماید تا روزه دار از قید خواهشات نفس و شهوات خود مؤقتا خود را برهاند و به سیر نفس خود باندیشد که آیا شر اماره بالسوء (در حرکت است و یا بطرف خیر (نفس مطمئنه) بر میگردد؟ نفس انسانی که خویشتن را در برابر نعمت های مشروع در بازداشت می بیند به ارتباط ممنوعات دائمی و محرّمات شرعی چه موقف دارد؟ آیا شکرانه رزق حلال و نعمت های مشروع، وی را از محرّمات و رزق حرام دور داشته است و یا سرحد حلال و حرام بهم آمیخته و برهم خورده است؟ او (روزه دار) که مؤقتا به گرسنگی و تشنگی مواجه

میگردد آیا در فکر آن همنوعان خود شده است که همیشه در حالت فقر و گرسنگی بسر می برند؟ این برخی از سوالاتی است که تفکر در مفهوم روزه جواب آنرا در بر دارد، و روزه دار در حالیکه صبر و تحمل و مقاومت در برابر خواهشات نفس را تمرین می نماید احساس درد فقر و محرومیت فقراء د رضمیرا و تحریک می شود.

سؤال مهم دیگر اینست که آیا مفهوم خود داری و بازداشت در روزه صرف مربوط خوردن و نوشیدن و رابطه جنسی است و یا سائر اعضای داخلی و خارجی انسان در روزه سهم دارند؟ در جواب این سوال از دروس این حدیث صحیح البخاری بروایت ابی هریره-رضی الله عنه- استفاده می کنیم:

رسول الله-صلی الله علیه وسلم- فرموده اند: «من لم یدع قول الزور و العمل به فلیس لله حاجه فی أن یدع طعامه و شرابه - کسیکه گفتار دروغ و بهتان و کاربستن به آنرا ترک نکند خداوند محتاج آن نیست که وی نان و آب خود را ترک نماید». یعنی روزه آن روزه دار بدرگاه خداوند قابل قبول نیست که نان و آب خود را ترک نموده اما دروغ و بهتان و کاربستن به آنرا ترک نکرده است.

امام ابو حامد غزالی در کتاب معروف خود (احیاء علوم الدین) روزه روزه داران به سه درجه تصنیف می کند: روزه عام، روزه خاص، روزه اخص خاص، روزه عام یا عمومی باز داشت نفس و شهوت است، روزه خاص یا خصوصی باز داشتن گوش و چشم و زبان و دست و پای و سائر اعضای انسان از همه گناهان است، اما روزه اخص خاص یا خاص ترین برکندن دل از مقاصد پست دنیوی و دل بستن برضای پروردگار دلها است.

خداوند سبحانه و تعالی می فرماید: (و کلا و اشربوا حتی یتبین لکم الخیط الأبیض من الخیط الأسود من الفجر * البقره : 187). « و بخورید و بنوشید تا آنگاه که رشته سفیدی صبح از تار سیاهی شب در سپیده دم پدیدار گردد ». به این معنی که خوردن تا آغاز فجر جواز دارد.

احمد و نسائی و ابن ماجه از حنیفه روایت می کنند که گفت: با رسول الله سحری کردیم و صبح بود و اما آفتاب طلوع نکرده بود (ابن کثیر در تفسیرش « 222/1). ابو هریره روایت میکند که: (إذا سمع أحدکم النداء ، و الإناء علی یده ، فلا یضعه حتی یقضی حاجته منه) (رواه الحاکم و صححه علی شرط مسلم ، و وافقه الذهبی 426/1). اگر یکی از شما آواز اذان را شنید و ظرف بدست اش بود ، آنرا نگذارد تا زمانیکه تمام نکرده باشد آنرا ، یعنی اگر یک گیلان آب یا شیر در دست انسان بود و اذان را شنید آنرا تکمیل کند یعنی بنوشد.

ابن کثیر می گوید: روایت شده از گروه بسیار از سلف که: سحور می کردند نزدیک فجر و همین ترتیب روایت شده از ابی بکر ، عمر و علی و ابن مسعود و حذیفه و ابی هریره و ابن عمر و ابن عباس و زید بن ثابت (تفسیر ابن کثیر - 222/1).

از اینجا میدانیم که وقت فجر به دقیقه و ثانیه نیست مثلیکه مردم امروز میدانند ، در امر وسعت و آسانی بسیار موجود است و بسیار از مسلمانان و صحابه و تابعین از امساک یک مدت قبل از فجر توقف میکردند.

{ سایت علامه دکتور یوسف القرضاوی }

حیف آن خواهد بود که روزه را تنها خود داری از مطالب نفس و شهوت در چوکات خورد و نوش و آمیزش جنسی به بینیم و به این تفکر نرسیده باشیم که روزه یک تکان سالانه حساب و یک خانه پاکی سالانه نفس بشری است که حیات ظاهر و باطن انسانرا برای یکسال کامل از همه آلودگی ها پاک می سازد و رابطه انسانرا با خودش ، با پروردگارش و با برادر و خواهرش (انسان دیگر) درکمال امانت و وفا تجدید می نماید .

خداوند بزرگ بما رشد و هدایت و قدرت تفکر عنایت فرماید تا از دروس روزه در تزکیه نفس و تهذیب اخلاق و پاکی جسم و جان و احساس همنوعی استفاده نمائیم و قدمی به مرتبه تقوی نزدیکتر شویم .
والله المستعان وهو ولی التوفیق .

وقت امساک (سحور)

سحور از سنن رسول کریم صلی الله علیه وسلم است ، سحور از منتصف شب شروع و به طلوع یقینی فجر ختم می شود و گفته میشود که امساک قبل از فجر به چند دقیقه است صحت ندارد .

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فرماید: (تسحروا فإن فی السحور برکة) (متفق علیه ، اللؤلؤ والمرجان - 663). اصل در سحور طعام است اگر یک دانه خرما و یا یک گیلان آب هم باشد . ابو سعید الخدری از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت می کند که گفت: (السحور کله برکة ، آنرا نگذارید حتی اگر بنویشدن یک ذره آب باشد ، زیرا خداوند و ملائکه بر سحری کنندگان صلوات می فرستند .)

استاد عبدالعلی نور احراری

نماز تراویح

نماز تراویح: تراویح، جمع ترویج است، یعنی راحت گرفتن و در اصل این نام را بر جلسه اطلاق می کنند که پس از گزاردن دو رکعت، یعنی چهار رکعت اندکی می نشینند و استراحت می کنند. پیامبر صلی الله علیه وسلم در رمضان مردم را به جماعت تراویح امر نکرده است، بلکه به روایت حدیثی که ابو هریره رضی الله عنه روایت کرده، آن حضرت فرموده است:

حدیث: 2008 - { کسی که ماه رمضان از روی ایمان و طلب ثواب نماز بر پا می دارد گناهان گذشته اش بخشیده می شود }.

حدیث: 2011 - روایت است از ابن شهاب، از عروه بن زبیر که عایشه رضی الله عنها همسر پیامبر صلی الله علیه وسلم گفته است: همانا رسول الله صلی الله علیه وسلم این نماز را می گزارد و آن در ماه رمضان بود.

حدیث 2012 - روایت است از ابن شهاب از عروه که عایشه رضی الله عنها گفته است: رسول الله صلی الله علیه وسلم در نیمه شب بر آمد و در مسجد نماز گزارد، و مردم به نماز وی نماز گزاردند چون صبح فرا رسید مردم در این مورد صحبت کردند (و نسبت به شب قبل) مردم زیادتر جمع شدند و با آن حضرت نماز گزاردند، چون صبح فرا رسید در این مورد صحبت کردند. در شب سوم بر تعداد نماز گزاران افزوده شد. رسول الله صلی الله علیه وسلم بر آمد و نماز گزارد و مردم با اقتدا به نماز وی نماز گزاردند و چون شب چهارم فرا رسید مسجد از گنجایش نماز گزاران عاجز آمد.

پیامبر صلی الله علیه وسلم بیرون نیامد تا آنکه به نماز صبح بر آمد. چون نماز صبح را گزارد رو به سوی مردم کرد و کلمه شهادت بر زبان راند و سپس فرمود:

{ اما بعد، حضور شما در مسجد از نظر من پنهان نبود و لیکن ترسیدم که این نماز بر شما فرض گردد و شما از آن عاجز آیدید }.

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات کرد و موضوع بر همین منوال بود (تراویح به جماعت ادا نمی شد).

ابن شهاب زهری گفته است: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات کرد و مردم بر همین منوال (منفرد) نماز می گزاردند. در دوران خلافت ابوبکر و اوایل خلافت عمر رضی الله عنهما نیز وضع بر همین منوال بود (تراویح به جماعت ادا نمی شد).

حدیث: 2010 - روایت است از ابن شهاب از عروه بن زبیر از عبدالرحمن بن عبدالقاری که گفته است: در یکی از شبهای رمضان با عمر بن خطاب رضی الله عنه به سوی مسجد راهی شدیم، مردم در آنجا در گروه های پراکنده نماز می گزاردند. مردی تنها نماز می گزارد، و مردی نماز می گزارد و گروهی با اقتدا به وی نماز می گزاردند.

عمر گفت: همانا من می پندارم که اگر همه را بر امامت یک قاری جمع گردانم بهتر از آن است که ایشان پراکنده نماز بگذارند. سپس تصمیم گرفت و مردم را به امامت ابی بن کعب، جمع گردانید. سپس شب دیگر که با وی بر آمدیم دیدیم که مردم در عقب امام خود نماز می گزارند. عمر گفت: چه نیکو بدعتی این است. آن نمازی که با فراغت از آن خواب می شوند بهتر از نماز آخر شب (یعنی تهجد) است امام بخاری می گوید: مراد از آن نماز نماز آخر شب است که مردم آن را در اول شب می گزارند.

برخی از علما گفته عمر رضی الله عنه را طوری دیگر تعبیر کرده اند. یعنی نمازی که در آخر شب ادا کنند بهتر است از نمازی که در اول شب ادا کنند.

نماز تراویح

تنها در احزاب غیر اسلامی و مدنی در کشور های اسلامی بجا گذاشت بلکه احزاب اسلامی نیز از این روش سیاسی دور نماند .

در جانب نظری ، مشکلات در فرهنگ نظری سیاست اسلامی موجود است و مشکلات نظری سیاست اسلامی عوامل منفی را در عمل کرد حزبی و سیاسی بجا گذاشت و این مشکل مانع رشد عقل سیاسی اسلامی گردید . مفکوره سمع و طاعت از ولی امر و قائد و امیر حزب و امیر جماعت یکی دیگر از مشکلات احزاب اسلامی و سیاسی در جوامع اسلامی میباشد . عقیده عدم عزل امیر و زعیم و منع نقد زعیم و رهبر و حاکم در فکر سیاسی اسلام در دائره حرام در شریعت به حساب می آید . حرمت مقاومت زعیم سیاسی و رهبر و امیر جماعت از میراث ناقص و فرهنگ میراثی جامعه نشأت کرده و فرهنگ و ثقافت میراثی ناقص و دور از فکر سیاسی اسلامی سبب شد تا زعامت حزبی و سیاسی و حتی ریاست دولت مدی الحیات باشد . متأسفانه در حال حاضر نیز عقل و فکر اسلامی به فرهنگ و ثقافت میراثی متأثر است و تا هنوز عمل اسلامی فاقد رؤیت واضح از فعالیت های سیاسی میباشد و متأسفانه تا هنوز اختلافات سیاسی و عدم قبول تعددی در فکر سیاسی عامل مهم در تغییر منهج و روش سیاسی در اکثر احزاب اسلامی است . مشکلات که ذکر شد نه تنها در دائره اختلافات سیاسی باقی ماند بلکه سبب اختلافات در مسائل دینی و عقائدی نیز گردیده است و مفکوره تکفیر بوجود آمد و همچنان فکر فرقه نجات یافته که در حدیث شریف ذکر یافته شامل سیاست نیز شد و هر حزب و جمعیت خود را فرقه نجات یافته و احزاب و جماعت های دیگر را فرقه های گمراه دانستند . عامل زبان و قومیت و نژاد و مذهب در تکوین و فکر تشکیل احزاب اسلامی و غیر اسلامی در جوامع

مراد از بدعت آن است که چیزی را بر غیر مثال سابق آن احداث کنند . چون نماز تراویح به اجتماع و التزام سه نفر از خلفای راشدین یعنی از زمان عمر رضی الله عنه به بعد معمول شده ، لا جرم سنت ایشان می باشد و مروی است که عایشه رضی الله عنها نماز تراویح را خلف مولای خود ذکوان ادا می کرد و همچنان ام سلمه قیام می کرد به جماعت زنان و امامت می کرد او را مولات وی مادر حسن بصری .

حدیث : 2013 - روایت است از ابو سلمه بن عبدالرحمن که وی از عایشه رضی الله عنها سؤال کرد که : نماز رسول الله صلی الله علیه وسلم در رمضان چگونه بوده است ؟ وی گفت : آن حضرت در رمضان و غیر رمضان بر یازده رکعت نیفزوده است . چهار رکعت می گزارد ، از خوبی و درازی آن سؤال مکن . و سپس سه رکعت می گزارد . من گفتم : یا رسول الله ، آیا قبل از آنکه او ترا را ادا کنی می خوابی ؟ فرمود : ای عایشه ، همانا چشمانم می خوابد و دلم نمی خوابد .

رکعات نماز تراویح : در مورد رکعات نماز تراویح به حدیثی برنخوردیم که امام بخاری آورده باشد ، دز شرح شیخ الاسلام .

مشکلات در نظریه سیاس اسلامی

عدم تجربه کافی در تنظیم و اداره ای حزبی ، حکومت های استبدادی و عسکری در جهان اسلام و عدم تشکیل احزاب مدنی به اساس قوانین مدنی ، عدم باور داشتن به تداول سلطه ای سیاسی و ادامه زعامت سیاسی تا وقت مرگ همه تأثیرات منفی و فرهنگی را نه

در ساحة سیاست اسلامی پیش آمد. الغنوشی دعوت به جدائی بین دعوت و سیاست نمود و گفت که سیاست بلندی و پائینی دارد و نباید دعوت به روش متغیر سیاسی صدمه ببینند. فکر جدید که در فرهنگ سیاسی اسلامی بنام فکر الغنوشی یاد میشود تا هنوز مورد تأیید مادر حرکت‌های اسلامی یعنی اخوان المسلمین نگردیده است. مهمترین موضوع در فکر معاصر اسلامی شکل اداره و رابطه بین ایدئولوژی و سلطه و اداره بین فکر دینی و فکر سیاسی به عبارت دیگر توافق بین سیاست و دین که فکر اخیر بعد از فتوای علماء سعودی به تکفیر اخوان المسلمین روی کار آمد.

صفحه ای از تاریخ معاصر افغانستان

1900 — 1930

تألیف: فضل غنی مجددی

تحقیق جدید در 591 صفحه برای مطالعه شما آماده است. شما میتوانید کتاب را از آدرس فقه اسلامی بدست آورید. قیمت کتاب \$25 و قیمت پست برای امریکا \$5 میباشد. نظر به قیمت گزاف پستی از فرستادن کتاب به اروپا بصورت انفرادی معذرت میخواهیم.*

از دواج و تربیه در فکر معاصر اسلامی

تألیف: فضل غنی مجددی

تحقیق در 380 صفحه برای مطالعه شما آماده است. قیمت کتاب: \$25، مصارف پستی \$5.

Fazl Ghni Mogaddedi

201 Washington Blvd # 104

Fremont, ca 94539

U.S.A

Tel (510)979-9489

WhatsApp (510)673-5264

fazlghanimogaddedi@yahoo.com

Islaminfo.one

aamo-usa.com

اسلامی تأثیرات بزرگ و منفی را بجا گذاشت. اکثر احزاب سیاسی یا خانواده گی و یا هم مذهبی و قومی و نژادی اند. فکر قومیت و مذهب و نژاد عامل دیکتاتوری و عدم قبول دیگران در جامعه میباشد و عقیده سیاسی مبنی به نژاد و زبان و قوم و مذهب عامل تفرقه جامعه اسلامی گردیده و ما این عامل خطرناک را در جامعه افغانستان و دیگر کشورهایی اسلامی بخوبی ملاحظه می‌نمائیم.

تنها فکر سیاسی اسلامی به افکار قومی و مذهبی و نژادی و زبانی متأثر نیست، بلکه طریقه های تصوفی نیز از این مشکل دور نمانده. عموماً زعامت روحانی و طریقت های تصوفی میراثی شده و بعد از پدر به پسر انتقال میکند. همانطوریکه فرهنگ و ثقافت میراثی عامل مهم در عقب ماندن فکر سیاسی اسلامی شده به همان اندازه تصوف اسلامی نیز از اصول اولیه فاصله گرفته است. ما در افغانستان این نمونه را بخوبی مشاهده می‌کنیم.

رابطه بین دولت اسلامی و خلافت اسلامی در روش فکر سیاسی اسلامی، برنامه تأسیس دولت اسلامی در اول مرحله برای رسیدن به خلافت اسلامی بود و این نظریه امام حسن البناء بود. اما بعد از مرور زمان متفکرین اخوان المسلمین به نظریه جدید رو آوردند و آن تأسیس اتحادیه بین کشور های اسلامی است. بعداً از انقلاب خونین در مصر که به حکومت داکتر مرسی خاتمه داد و متفکرین اخوان المسلمین مهاجرت کردند در روش فکر سیاسی اسلامی نیز تحولات بزرگ رخ داد و مهمترین نقطه ای آن تشکیل حکومت مشترک با تمام احزاب دارای اتجاهات مختلف (ردیکال و راست و چپ).

بعد انقلاب در تونس و سقوط حکومت استبدادی بن علی و روی کار آمدن نظام به اساس فکر دیموکراسی و بازگشت حرکت نهضت به تونس و رئیس آن الغنوشی بعد از سپری کردن بیست سال در مهاجرت، فکر جدید